

Några ord om mina föräldrar

Knut Sture Valdemar Sjöstrand

född 1901-01-13, död 1970-08-07

Evy Augusta Wilhelmina Sjöstrand f Lindahl

född 1903-05-26, död 1983-02-26

Sture Sjöstrand

Evy Sjöstrand f Lindahl

Johannes Dahl, min morfars far, föddes i Hemmesjö församling i Kronobergs län 1845. Församlingens namn ändrades till Alvesta församling först in på 1950-talet. Johannes gifte sig med Kristina, som var född 1850. Johannes var bromsare vid SJ. Loket på tågen kunde ej bromsa vagnarna, varför det behövdes en man på varje vagn, vilken hade att manuellt snurra på en liggande ratt, som drog åt vagnens klotsar. Johannes var på sina resor skickebud åt folk i Alfvedstad. Det innebar bl.a. att han skulle köpa ut på Systemet. Väl tillbaka på kvällen fick han som tack ofta en sup eller två hos olika mottagare av varorna. Detta innebar självfallet, att han stundtals var aningen yr i mössan vid hemkomsten till det lilla huset och hustrun Kristina. Han var synnerligen matglad på kvällen hemkommen från en lång dags slitsamt arbete. Mest av all mat tyckte han om kålpudding. Kristina la alltid upp maten på tallriken. En gång lär han ha sagt såhär:” Stintan lilla, ta inte med så många potäter – det räcker så gott med puddingen!”

Kristina dog 1920 och Johannes flyttade efter en tid till sin son Emil Lindahl, född 1876, som ägde en fin villa på Skolgatan i Alfvedstad. Emil var då lokförare vid SJ och körde persontåg på stambanan Stockholm – Malmö.

Att vara pilot eller lokförare, det var något det, tyckte vi barnbarn om morfars tidigare yrkesverksamma liv. En gång frågade jag morfar, hur det kom sig, att han gifte sig med just min mormor Augusta. Jo, sa han, för hon var den vackraste tösen i hela samhället. Och hon var verkligen vacker! Jag minns henne vagt för hon dog redan 1945, men det jag minns mest är, att jag fick sitta i hennes knä någon gång. Att hon var sällsynt vacker framgår av ett foto från hennes ungdomsår.

Mormor Augusta var dotter till storbyggmästaren PG Stenberg, som lät bygga den Nya Folkskolan 1904-1905, sedermera Realskolan efter 1928 – 29. Han hade för vana att inom en kvadrat rista årtalen för sina byggen. Det gjorde han även på sin privata villa i Lekaryd strax norr om municipalsamhället Alvesta samt på stationsbyggnaden nere i ”byn”.

Morfar och jag blev verkliga ”kompisar”. Han kom varje dag kl 12.00 till oss efter mormors död för att spisa tillsammans med sin dotter Evy, svärson Sture och oss barn. Ett par somrar på femtiotalet hjälpte jag honom att köra in veden. Jag minns så tydligt, hur han öppnade portmonnän och gav mig en femkronorssedel som tack. Du milde, en femma, det var pengar det för en liten brunbränd tonåring. Morfar dog 1955.

Avseende min Far Sture, så vet Ni alla, att han var barn nr 8 i en stor syskonskara. Han undervisades i prästgården i Barnarp av äldre syskon, gick en kompletteringskurs i Jönköping och tog studenten i Stockholm på Södra Latin (kanske Norra). Underligt nog hade han lika fallenhet för språk och naturvetenskapliga ämnen. Därefter blev det Uppsala och seminariet därstädes.

Omkring 1925 fick han en ordinarie tjänst i Alvesta på den fina Folkskolan, som hans blivande hustrus morfar hade byggt tjugo år tidigare. Han och en kollega hade för vana att promenera nedför Skolgatans backe på rasterna och rökte då cigaretter. En dag såg han en vacker ung dam, som hängde tvätt i trädgården. Denna dam kom att bli min Mor, född 1903, således två år yngre än Fader Sture. Så blev det förlovning 1927, giftermål och sex söner på löpande band from 1929 till 1942. Lille Johan Olof föddes 1932 men dog som spädbarn förmodligen i lunginflammation. Han dog i Fars armar på natten!

Far var en synnerligen duktig pedagog. Jag hade honom i historia och kristendomskunskap, och jag kan fortfarande minnas vissa lektioner. Min Ingalill hade också förmånen att ha Far i något ämne.

För ett par år sedan träffade jag en gammal alvestabo. Jag visste, att han var mycket intresserad av historia. På min fråga om varför, svarade han direkt, att det var Fars historiektioner, som fött hans patos för detta ämne.

En frisör i Alvesta härstammande från Italien. Han blev förtjust då Far kom och talade latin med honom och sa, att han aldrig skulle ta betalt i det fall han själv hade ägt salongen.

Länsskolinspektören Karl Lindblom, fortfarande i livet, var på inspektion i Alvesta. Han valde då bl.a. att besöka Far. Efter besöket gick denne inspektör upp till överläraren Sven Bergström, sedermera skoldirektör, och menade, att Far borde få partiella ledigheter för att åka till seminariet i Växjö och hålla demonstrationslektioner för lärarkandidaterna! Av någon anledning ville han ej fara fram och tillbaka till Växjö och splittra för sina egna elever.

Tyvärr drabbades Far från och till av ”sjöstrandssjukan”, dvs depressioner. Han löste det problemet genom att periodsupa. Lika snäll och försynt som han var i nyktert tillstånd lika hemsk och odräglig var han under dessa perioder. Oavsett detta förhållande håller jag honom oerhört högt pga yrkesskickligheten och hans språkliga förmåga i tal och skrift. Hans stilistiska förmåga framgår synnerligen tydligt i det brev från 1917, då sexton år, vilket han skrev till sin Mor, dvs min Farmor Anna. Detta brev finns på vår hemsida under Arkiv/Syskonbreven 159s, en brevsamling upprättad av Carin Brundin. Brevet har jag i

original och har läst det för hundratals gymnasieelever. Många öga har då varit vått. En elev frågade mig, hur en sextonåring verkligen kunnat skriva så och dessutom med en sådan fantastisk handstil.

Mor Evy dog 1983 knappt åttio år. Hon klandrade aldrig sin man för hans perioder av depression och ångest samt periodsupandhet utan skötte den fina villan på Allbogatan mönstergillt trots en stor barnaskara.

I verkligheten så höll de verkligen av varandra. På senare år kunde Far ej läsa i böcker, eftersom han fick näthinneavlossning och blev blind på ett öga. Det andra ögat hade han grav starr på, så läkarna ville ej operera med risken för att han skulle bli helt blind. Han hade dock ledsynen kvar. Mor läste skönlitterära verk för honom om kvällarna i många år.

Far dog i prostatacancer 1970 i augusti, sextionio år gammal. Jag satt hos honom i ett och ett halvt dygn, innan han slöt ögonen för gott. I mitt minne vill jag bevara alla hans fördelar och försöker skjuta bort det tragiska i hans personlighet.

Jag har själv för en tid sedan drabbats av "sjöstrandssjukan" men är nu hemma igen efter fem veckor på Äldrepsykiatriska kliniken i Växjö. Jag fick utomordentlig vård och är nu nästan återställd. Tänk, om Far hade sökt expert hjälp i stället för att söka bota sig själv.

Jag slutar dock, utan att vara religiös, med bibeltesen:
"Den av Er som är utan synd kaste första stenen".

Författat av Odalman Bengt 2015-11-17

Brev från Sture (född 1901) till mor Anna

Jönköping 26/11 1917:

”Kära Mor!

Trött på tankearbete efter skrivningen i dag samt den stora ensamheten göra att jag måste meddela mig med någon. Då ej någon finnes här att sällskapa med, så får jag skriva och som adressat väljer jag då den käraste för mig.

Det är ju alltid så, att det bästa en människa kan äga, är en god mor. Därför blir hon både för sönerna och döttrarna den käraste personen här i livet. Nog älska sönerna och döttrarna sin fader lika mycket som sin moder, men det är ett helt olika förhållande mellan barnen och modern och barnen och fadern. I bekymrens stunder går barnet till moderns sköte och hämtar tröst. Ett ömt förhållande råder mellan barn och mor. – För sin fader däremot är barnet för det mesta rädd. Därav följer, att ett främmande förhållande uppstår mellan barn och fader. Så har jag funnit det! Det måste medges, att det är konstigt, och jag vet ej varpå det beror.

Såsom exempel på ovanstående kan jag framhålla, att det aldrig skulle falla mig in att skriva ett sådant här brev till Far. Han skulle nog ej förstå det, utan i stället bliva stött. Därför bör ej Mor, om Mor anser som jag, visa detta brev för Far.

Jag har ej ännu varit och hört efter boken, men jag tänker göra det i kväll, då jag går till apoteket.

Ja, nu är det ju snart jul! Denna högtid har dock något gott med sig för envar. Det finnes väl ingen som ej intages av stor glädje då. Tänk bara på en sådan sak, som att alla ens anhöriga äro församlade! Julklappar spela mindre roll! Däremot saknas nog juldopp och julgran, om dessa skulle utebliva. I år blir det nog ej så festligt vid jul på grund av de svåra tiderna, men det gör ju ingenting bara alla komma hem glada och muntra. En julklapp som vi alla ville ha, vore att Mor bleve frisk till jul! För att med glädje kunna fira jul måste alla vara friska. Jag både hoppas och tror, att Mor skall bliva bra till jul. Om så blir, blir julglädjen större än någonsin, även om juldopp, julklappar och allt ej komme oss till del. Vi leva på hoppet! Julglädjen skulle även bli bra mycket större om det eländiga kriget snart toge slut. Tänk om vi vid julen kunde frambära en tacksägelse till all världens Herre för att detta hela jordens plågoris försvunnit.

Må så ske! Med denna önskan vill jag sluta. Mors lille Sture”